

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Incipit sextus liber decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

Uenecis, 6.XI.1484

[Bulla:] Sacrosancte Romane ecclesie

[urn:nbn:de:bsz:31-321570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321570)

q

Quia preposterus est ordo prius humana subsidia petere ut illis deficientibus divini favoris gratia postuletur. de co. di. i. ois xpianus. in fi. Tercio ego Jo. an. bononi. in oibus iuvenis in decretoz doctores huiusmodi indigni cupiens huius operis mei fore principium ad invocationem honore et laudem nois iesu xpi quod qui scolo flecter de beo genua saltu corde. j. d. imu. ec. decz prius ad eu inqru possu humiles por tigo pces ut non poderatis huanis demeritis sui sola elemctia i me sut celestis irrigui vel regni graz istuat scie et eloquctie supplendo defectu augedo ingenij moduluz et memorie qritatem ut possim scripturaru huius libri veritate padere: errores fugare: enigmata referare: nodos solvere: obscura dilucidare: et dubia declarare. j. de reliq. c. i. Vel ut sic conservet et augmentet scia virtus et gra in meipo ut in vbu ps. Cu de vture ambulat in vture de pe. di. ij. du sancta: plater edificet: roboret: et pseruet huius iuris scia in metibus desideratiu auditoz. xxiiij. q. i. aduocavit. i. fi. ut p ea ipoz honorificata et ditata sint corpa. s. de pben. de multa. in fi. ipozuzqz corpoz mebra reddant iusticie seruitura. ut. xlvij. di. oes ut sic erudite sint aie et a deo piete induteqz iusticia beatitudine mereant. de pe. di. ij. illa aia. r. c. seq. sit autem hoc opus memoriale puetis iuvenes instruat: cu paribus coferat et desideris excusso negligetie somno. j. de homi. p huan. assiduos et vigilates reddat ad studiu ut fmo meus scintilla amoris huius scie in eis iuuenies in illam influat et nutriat ut cu creverit flama dignissima faciat. d. pe. di. ij. fmo. Laudates igit huius opus melioribus roibus roborates et merito reprehendentes aplector: detractibus autem no resisto s; velut agnus cora condente no aperi os meuz. de pe. di. ij. si enim inquit. ad fi. p me colime. paratus ab amiculo doceri. xxiiij. q. ij. c. i. asseribatur igit insufficientie mee quicquid in hoc opere reprehendenduz existit. ne tñ reddant aliquantulum in his excusatum cognoscende veritatis affectus et no debilis amor quem corde gero fixum ad studiu et studentes quibus attrahoz et absolute copelloz manu ad calamum mittere. licet ad id insufficientissimu me cognosca. Si quid autem vbi fuerit nota dignu et vtile prius diuine potentie. secundo reuerentissimo patri sub cuius umbra quiesco et doctor sedeo h; indignus: dno Guidoni de abayio archidia. bon. ex cuius scriptis et dictis q no in glosas recipio s; in textu. et maxime lectura p ipm super libro decretoz nouiter opilata infra scripta collegi. Et h; omniu peritoz huius iuris dicta vel scripta suo iudicio pnt esse sumissa ut qd approbat approbatu. et qd reprobat habeat a singulis reprobatu. filia li tñ audacia huius operis scripta sue correctioni subijcio: et pfitoz me tenere qd approbat et no tenere qd reprobat. Et si qua in h; opere suis dictis vel scriptis essent contraria habere cogito illa pro non scriptis. et per hoc cunctis pateat me reprehendi no posse. ut. xxiiij. q. i. ecce est fides. de sum. tri. danamus. in fi.

Bonifacius epus. ea ratione motus qua in principio secundi tertij quarti et quinti libri decre. Querere no solemus de his. v. vel. vi. que sunt in cuiuslibet libri principio attendenda. sed in principio voluminis sufficit quesuisse in principio huius. vi. libri: h; no idem sit auctor querere pretermittat: ut sic breuitatis causa ad ea sufficiat remississe que in principio Bre. compilationis per Ber. notata fuerunt. Et h; antiqua sit rbeozcoz altercatio an saluatio sit pars epistole: id eozu disputationi et solutioni relinquens hoc proemiu in quattuor diuideo partes. In quarum prima saluatio ponitur vsqz ibi sacrosancte. In secunda exordiu vsqz ibi sane. In tertia narratio. vsqz ibi vniuersitati. In quarta conclusio vsqz in fi. Primo igit dno Bonifacii doctores et scholares morates boni. salutat et benedicit. Secdo exordiedo dicit qz intendit sollicite circa omnia subditoz et voluntarie laborat. et interdum totis nocribus vigilar antiqua iura declarando et noua codendo: ut ipso ru scandala tollat et lites repimat ad quod se teneri fatef ex officio dispensationis sibi credite eo qz pest sancte ro. ecclesie q a deo plata fuit cunctis ecclesijs et effecta toti orbis magistra. Tertio narrat se a multis requisitu instans ut elucidare deberz qd ex vagantibus editis post compilatione Bre. ix. ab ipso vel alijs ro. po. tñeri et q refutari deberent et q fuerint auctores ipaz. Qd efficere desiderans p tres noiatos in lra euagates ipas fecit diliget receseri quaz multe resecate fuerunt. qz ipales vel iuri Bre. uel in pfluat reliqs in meli refoz

matas cu vtilibus ostitutionib; p ipm nouiter editis mandauit in vno libro redigi et sub debitis titulis collocari. Illuzqz libru vult adiugi. v. libris decre. et vocari sextu: cu senari numerus sit pfectus. Dicit demu qz id no mandauit has ostitutiones in compilatione Bre. sub suis titulis poni. qz oportuisset multos libros destrui et novos fieri cu maximis laborib; et expensis. Quarto deludedo mandat ipis doctozib; et sebolariqz ipm libru mature compositu que eis sub bulla trasmittit affectuose recipiat illo vsuri in iudicijs et scholis. et precipit qz vteri no recipiant nec pro decre. habeant aliqs ostitutiones ro. po. editas post compilatione Bre. ix. que in ipso sexto libro inferte uel reseruate no sint hoc dicit proemiu.

Incipit sextus liber decretalium.

BONIFACIUS Episcopus seruus seruoz dei dilectis filiis doctoribus et scholaribus vniuersis boni. comorantibus salutem et apostolicam benedictionem.

nam ius can. illuminado: et per declarationes antiquoz iuruz et p editiones noz ut. j. sequit. S; solet iuuenes dubitare qua roe mutet nome in creatioe ro. po. cu nois mutatio pibita sit. L. de mu. no. l. i. hic. n. prius vocabat benedictus mo Bonifacius est noiatus. Innocenti. iij. prius Simbaldus. Greg. x. prius Theobaldus. Celestin. v. prius petrus. Rndet hoc fieri ad ostede du per mutatione nois facta mutatione bois: cu eni prius esset homo nuc vi ee veri dei gerit in terris. s. ut ec. bene. ut nim. Vel to qz omnis actio xpi no fra e instructio. s. de elec. significasti. ij. q. i. deus oipotens. h; in pmoctioe Petri mutatu est sibi nome cu primo vocaret Simo. xxi. di. in nouo. h; ro. po. vi ee petri gerit. s. qui fi. sint le. p venerabile. vñ ad ei? instar pmeu mutanduz est nome. Preterea equu fuit mutatione fieri. qz possit p motus turpe originale nome bre. pone ex pluz. s. de elec. p inquisitione. vñ no esset equu ipsum illo nomine vocari. Lex autem de mutatioe nominis fraudulenta intelligitur.

Episcopus. ante consecratione et coronatione scribitur. Bonifacius electus episcopus. et adde quod dicam in fi. li. sup. data. Et quare se vocet episcopus cu sint in ecclesia dei dignitates episcopali maiores dubitari solet. dic. ix. ordines in ecclesia. xxi. di. clericoz. r. xxiiij. di. episcopus. r. c. seq. Istozum autez ordinu episcopalis est maior. quia nullu ipso e inuenire maiore uel parez no ergo a dignitate sed ab ordine volens nuncupari se vocat epum. et est contra theologos qui dicunt solu esse septem ordines. Dicunt enim qz episcopalis et psalmistatus no sunt ordines: pro eo qz certu officium circa confectionem eucharistie non est illis ordinibus deputatu. nos iuriste contra p iura predicta. de hoc. s. de pur. ca. quottens.

Seruus seruoz dei. non simpliciter se dicit seruus: s; seruus seruozum dei: quasi de his que sunt foris nihil ad eum. ij. q. i. multi. vel quia his non seruit qui deo non seruiunt sed illos iudicat. bis aut qui seruiunt seruit. ut. j. de offi. deleg. officij. vel die seruoz dei. f. apostoloz petri et pauli quoz vices geredo seruire ipis dicit. vel ex nimia humilitate hoc dicit fm qua negat se vniuersale papa. xcix. di. ecce. et submitit se iudicio seculari. ij. q. vii. nos si. et voluta rie purgationi. ij. q. v. mandastis. vel die ut no. in proemio Greg.

Filios. quos papa vocet filios et quos freres. die ut. s. de cri. fal. qz graui. Et licet aliquis episcopus esset in studio bononi. scholaris uel doctor no est propterea rescriptu viciosum. quia generalius inspicimus. nec est curandum de modico. de con. di. ij. reuera. s. de sumo. et si questiones.

Doctoribus. doctor dicit a docendo. et debet esse cautus ne pferat taceda vel diceda reticeat. xliij. di. sit rector. in pñ. et d; scipm et vba sua fm audietu capacitate et ingemu coaptare. viij. q. i. oportet. qui. n. ea docet q ab auditoribus itelligi no valer: no eoz vtilitate s; sui ostentatioz facit. xliij. di. s. vl. nec d; esse arrogas s; humilis. de ma. et ob. c. vl. na habet h; propriu doctrina arrogatiu ut humilif nesciat. pferre que docet: et recta que sapiunt recte ministrare no possint. xlvj. di. c. i. et doctores vniuersitate faciunt. s. de costi. ex litteris.

Scholarib;. a schola dictis. Priuilegiati aut sunt scholares in his que habentur. ff. famil. herci. l. ea que pater. r. l. ne fil. pro pa. in constit. habita.

Bononie. Quid de alijs. die ut no. in proemio Grego. compilationis.

Commorantibus. multi morantur qui parum student et hos forte curialiter reprehendere voluit fm hostien.

Benedictionem. Per benedictionem prelati deuote suscepta venialia remittunt: ad bec. i. q. i. dictum. r. c. maledicam. r. c. seq. Sicut per generale confessionem et oratione dominica. de peni. di. iij. de quotidianis. Per aqua benedictam. de conse. di. iij. aquam. Per elemosynam et ieiunia. de peni. di. iij. sane cauendum. Et per eucharistiam deuote sumpta. de conse. di. ij. cu omne. Per unctionem extremam. s. de sac. vnc. c. vno. ad prin. Per deuotaz pectoris unctione. de peni. di. i. tres sunt actiones. fm hosti. qui hoc no. de peni. r. e. omnis. et qd dixi de remissione venialiu intelligas verum in eo qui no est in mortali. ut no. de pe. di. i. perfecta. in vltima. glo. mortale eni sine veniali pot dimitti s; no ecouerfo. qz mortale opponit charitati. veniale seruii charitatis: sublato vero priori tollit posterius. sed no ecouerfo.

Sacrofancte. exordium. et ideo sacrosancta dicitur. quia consecrata fuit mar-
tyrio apostolorum petri et pauli. xxi. di. quibus. xxiij. di. c. ij. de elec. fun-
damenta. et de reliq. c. i.

Imperfectibilis. vñ altitudo diuitiarum sapientie et scie dei q̄ imperu-
tabilia sūt iudicia ei⁹ et inuestigabiles vie ei⁹. ad ro. xi. et d̄ pe. di. iij. si ex bono

Incōmutabilis. xxiij. q. iij. in-
cōmutabilis. s. de sum. tri. firmiter.

Pretulit. per illa verba: tu
es petrus. et. xxi. di. in nouo
et. c. seq. vel p̄face oues meas
de elec. significasti.

Adagistratū. xxiij. di. c. i. et
ij. s. de sum. tri. c. dānamus.
ad fi. s. de p̄mi. antiqua. L.
de sacrosan. ec. l. iubemus. et
j. ti. p̄xi. c. vno.

Dispensationis. xliij. di. di-
spensatio.

Modis. in his p̄cipue
quibus animarū saluti cōsuli-
tur. j. de p̄ben. c. i. de cōsti.
c. vlti. cum si.

Prosp̄eramus. j. de offi.
leg. officij.

Congi. i. cōtinuo.

Labores. idē dicit impera-
tor in aut. ut diu. inf. subscri.
ba. glo. quest. in p̄n. col. viij.

Infōnes. in aut. ut iudi. si
ne quoquo suffra. in p̄n.

Somas. L. de vet. iu. e.
nu. l. ij. s. sed q̄ diuine.

Declaratōe. ut. j. de elec.
statutū. de p̄bē. q̄ sepe. cū si.

Iuriū. nunc antiquoz in
novatione verbū clemētis. j.
de p̄bē. c. i. cū si.

Possibile. hoc dicit. q̄ na-
tura est introductū plura eē
negocia q̄ vocabula. ff. de p̄-
scrip. y. l. natura.

Sane narratio.

Prouide. L. de no. co. cō-
po. in prima constitutione.

Antiter. di. iij. erit.

Ab eo. ut. j. de rescrip. c. i.
de testi. c. i. et. ij. de deci. c. i. de
bere. c. i. de testi. in integ. c. i.

Alijs. ut per te. j. videbis.

Successiue. et sicut successiue sic ordinate poni debuerūt: ut ex ordinatōe
ipsaz quis prior fuerit pateat. ut in prima cōsti. L. de no. co. cōpo. q̄ in hui⁹
libri cōpilatione bene seruat. vnde si que decretales greg. ix. ponunt in ti. il-
le sunt p̄ime: bonifacij semp sunt vltime. In decretalib⁹ tñ eiusdēz auctoris
dici solet q̄ hic ordo nō semper seruat q̄ solet p̄bari. s. de offi. archi. ad b.
et. c. ut nostrū. et. s. qui si. sint le. causam. i. et. ij.

Auctoribus. sicut erat in decre. greg. ix. j. de restit. in integ. c. i. quaz qui-
dam attribuebant alexā. iij. et idem in similibus.

Ap̄icē. idē verbū habes. xl. di. nō nos. ibi. Quis enī sanctū dubitet que a-
p̄tate dignitatis attollit alias extollit. ut. j. de p̄cel. p̄ben. c. vlt. in p̄n.

A multis. me teste fuit super hoc requisitus ab vniuersitate bononiē. per
nunciū suū ad hoc missū discretū virum bone memorie dominus Jaco-
bum de castello mansionariū. bononi. qui homitio erat. i. paruus homo cor-
pore. Et intelligas q̄ magnus fuit in huius iuris scientia. Quis proponeret
coram papa Bonifacio stans: bonifacius p̄cedens genu flexū monebat cum
ut surgeret. et tunc fertur Portuensem. s. fratrem mathe. de aquaspretā dixit
se ad papam. Jachens est.

Dispensium. coartandum fuit. j. de rescrip. c. iij.

Teneri. s. inserte in hoc libro vel reseruate.

Refutari. s. que hic inserte uel reseruate nō reperient. ut. j. in fi. p̄mij.

Publica. iij. di. erit. in fi. Jo. an.

Cliccancellariū. tūc: nunc diaconū cardinalē. ti. sancti eustachij.

Doctorē. bi erāt gloriofi nō solū doctrina legū s̄ etiā experiētia rerū. et ta-
les debent esse iuris p̄positoies. L. de no. co. cōpo. in prima cōsti.

Diuisimodi. s. editas post volumen Grego. ix.

Contrarie. q̄ in iure repiri nō d̄z. ut. s. in pe. gre. ix. et. L. d̄ ve. in. emu. l. tāta

Abbreniatis. ut est videre in decre. greg. ix. j. de deci. c. i. que per longio-
ra verba extrauagabatur: et incipiebat grauem nobis cuius cum similibus.

In toto. ut p̄z in decre. Inno. iij. q̄ incipiebat graue nimis. q̄ per breuia
yba ponit ne ele. uel mo. c. ij. et p̄ decre. q̄ olim incipiebat sic dilecti. q̄ per bre-
uia yba ponit. j. de elec. statutū. et i decre. j. de testa. c. i. q̄ olim incipiebat Joā-
nes frāgepa. et uagās. Inno. iij. maxie in textu. et multe sūt similes. Jo. an.

Aduratis. j. de rescript. statutum.

Sacrofancte romane ecclesie
quā imperabilis diuine p̄-
uidēte altitudo uniuersis disposi-
tione incōmutabili p̄tulit eccle-
sij et ton⁹ orbis p̄cipuū obtine-
re uoluit magistratū: regimini p̄e-
sidentes sollicitamur curis p̄tinuis
et assidua meditātōne urgemur: ut
iuxta credite nobis dispēsationis
officiū subditoz p̄modis: in quo
rū prosperitate utiqz p̄speramur
iugi quantū nobis ex alto cōcessū
fuerit sollicitudinis studio intēda-
mus. Amplectimur quippe uolun-
tarios pro ipsoz quiete labores: et
noctes q̄nqz trāsimus infōnes: ut
scandala remoueamus ab ipsis
Et quas būana natura noua sem-
p̄ deproperās edere formas lites
quotidie inuenire conat: nunc an-
tiquoz declaratione: nūc uero no-
uoz editione iuriū prout nobis ē
possibile reprimamus. Sane
cū post volumen decretaliū a feli-
re. gre. pa. ix. p̄re. n. tam prouide-
quā utiliter compilatū nōnulle ab
eo et ab alijs romanis ponti. suc-
cessiue sup̄ diuersis dicerent arti-
culis edite decretales: de quarum
aliquibus an decretales existerēt:
earūqz auctoribus dubitabat sol-
licite in iudicijs et in scholis.
Nos ad apicē sūmi pontificatus:
sup̄na dispositione uocati: sup̄ hoc
cū instantia requisiti a multis am-

Confectionib⁹. ut. j. de heret. quicūqz. ad fi. ut ibi dicā. io. an.
Detractioib⁹. ut. j. de rescrip. c. i. ad fi. et de testi. c. ij. ad fi. et du-
pliciter. j. de sen. ex. q̄ periculosum. ut in omnibus his dicaz.

Additionibus. ut. j. de regu. nō solū. ut ibi dicam. idem esset vi-
dere in decre. j. de p̄ben. si pro clericis pau. et. j. de concef. p̄ben. ne
caprande. v. licet. et
in decre. executor.
v. p̄t. tñ. habito re-
spectu ad antiquas
vnde tracte fuerūt
n. Adim⁹. s. d̄ cō-
sang. nō debet.

Confectionē mo-
rii. q̄ hoc solūz bo-
ne agit ut vita ho-
minuz corrigat. xx
ij. q. v. p̄deli. et im-
perato: dicit. Legi-
bus nris mores in-
tendimus corrigē
L. de se. nup. l. i. ad
idē. xvi. dist. c. i. ibi
ne elatit morib⁹. et
et. s. de vi. et ho. de.
ut clericoz.

Citulis. Nō ru-
bricas esse auctēti-
cas. ad hoc de pe.
di. i. s. bec aut. s. ne
se. va. c. i. ut ecc. de.
c. i. ff. q̄ quisqz. ut.
l. i. Jtē nō rubricas
de textu: per q̄ col-
lige scriptorē qui p̄-
mitit textū scribere
illas ponere debet.

Columē. decre-
taliū.

Perfect⁹. ut. xxy
q. iij. c. vno. Sex e-
ni etanb⁹ mūdi ge-
neratio et hois sta-
tus finit ut ibi. Pri-
ma enī etas in boie
est infanta que du-
rat vsqz ad. vij. an.
Secunda pueritia
vsqz ad. xij. uel. xij.
ij. Tertia adolecē-
tia. vsqz ad. xxv. Quarta iuuetas uel virilis etas vsqz ad quinqua-
ginta. Quinta senectus vsqz ad. lxx. Sexta ab inde. et dicit senium
altaz etatū termin⁹. L. de sacrosan. ec. ut in diuini. Sic et sex ge-
nerationes mūdi. Quaz prima vsqz ad noe. Secūda vsqz ad abra-
am. Tertia vsqz ad dauid. Quarta vsqz ad trāsmigrationē babilo-
nis. Quinta vsqz ad aduentū xp̄i. Sexta vsqz ad finē seculi. Est autē
ad h̄ fi. s. de p̄san. nō d̄z. de cō. di. iij. de trina. s̄ h̄ bone sint iste
similitudines. nō tñ inferūt ipm senariū numerū fore p̄fectus. vnde
dic fm arithmeticos q̄ttuo: esse ḡnations numeroz. Prima q̄ in-
cipit ab vno et durat vsqz ad. x. et dicit ista numeroz monadicoz:
a mona q̄ est vñ. xvi. q. i. placuit. ij. q̄ ab vno incipit. Secūda dicit
decadicoz. a decade q̄ est decē et durat vsqz ad centū. Tertia dicit
tur centedicoz. et incipit a centū et durat vsqz ad mille. Quarta d̄
milledicoz a mille incipiens et durat vsqz in infinitū. Ex his q̄ttu-
oz generibus numeroz est recipere alios p̄fectos paucos tñ: alios
imperfectos. Ex imperfectis ē repire alios diminutos alios abūdātes
Dicit autē numerus perfect⁹ qui cōstat uel resultat p̄cise ex oibus
p̄tibus suis aliquotis simul aggregatis. Est q̄ videndū q̄ sunt p̄tes
aliquote. et sunt partes aliquote que aliquotis sumpte reddūt suū
totū p̄cise. i. nō plus nec minus. vide h̄ in senario qui est p̄mus p̄fe-
ctoꝝ et solus in monaticos p̄fectus. nā sex vicibus vñ sex sūt ter-
duo sex sunt: bis tria sex sunt. Ab inde nō sunt p̄tes aliquote. quia
quatuor aliquotis sumptū faceret. viij. uel plus. q̄ omnes p̄tes ali-
quote sunt dec. vñ duo tria. s̄ vñ duo tria faciūt. vi. q̄ senari⁹ nu-
merus est p̄fectus fm diffinitionē sup̄iorē: que h̄z q̄ numerus p̄fe-
ctus resultat p̄cise ex oibus partib⁹ suis aliquotis simul aggregatis
vide in alio numero p̄fecto. in ḡnē enī decadicoꝝ alius et solus nu-
merus est p̄fect⁹. s. xxvij. tolle partes. s. dimidiā et c̄ca. ff. de vdo.
sig. nomē. q̄ vltra dimidiā nō cēt repire aliquotas. ut. s. dixi. xiiij.
est pars aliquota. q̄ bis sumptū facit. xxvij. xiiij. xi. x. ix. viij. nō
sunt p̄tes aliquote de. xxvij. q̄ aliquotis sup̄te nō inferūt p̄cise su-
um totū s̄ plus uel min⁹. nā. xiiij. bis sup̄tū facit. xxvi. ter sumptuz
facit. xxxix. et sic plus uel iij. et sic de singulis. vij. est p̄ aliquota
q̄ quat sup̄ta inferūt suū totū. vi. et. y. nō sunt p̄tes aliquote. iij. vō

tia. vsqz ad. xxv. Quarta iuuetas uel virilis etas vsqz ad quinqua-
ginta. Quinta senectus vsqz ad. lxx. Sexta ab inde. et dicit senium
altaz etatū termin⁹. L. de sacrosan. ec. ut in diuini. Sic et sex ge-
nerationes mūdi. Quaz prima vsqz ad noe. Secūda vsqz ad abra-
am. Tertia vsqz ad dauid. Quarta vsqz ad trāsmigrationē babilo-
nis. Quinta vsqz ad aduentū xp̄i. Sexta vsqz ad finē seculi. Est autē
ad h̄ fi. s. de p̄san. nō d̄z. de cō. di. iij. de trina. s̄ h̄ bone sint iste
similitudines. nō tñ inferūt ipm senariū numerū fore p̄fectus. vnde
dic fm arithmeticos q̄ttuo: esse ḡnations numeroz. Prima q̄ in-
cipit ab vno et durat vsqz ad. x. et dicit ista numeroz monadicoz:
a mona q̄ est vñ. xvi. q. i. placuit. ij. q̄ ab vno incipit. Secūda dicit
decadicoz. a decade q̄ est decē et durat vsqz ad centū. Tertia dicit
tur centedicoz. et incipit a centū et durat vsqz ad mille. Quarta d̄
milledicoz a mille incipiens et durat vsqz in infinitū. Ex his q̄ttu-
oz generibus numeroz est recipere alios p̄fectos paucos tñ: alios
imperfectos. Ex imperfectis ē repire alios diminutos alios abūdātes
Dicit autē numerus perfect⁹ qui cōstat uel resultat p̄cise ex oibus
p̄tibus suis aliquotis simul aggregatis. Est q̄ videndū q̄ sunt p̄tes
aliquote. et sunt partes aliquote que aliquotis sumpte reddūt suū
totū p̄cise. i. nō plus nec minus. vide h̄ in senario qui est p̄mus p̄fe-
ctoꝝ et solus in monaticos p̄fectus. nā sex vicibus vñ sex sūt ter-
duo sex sunt: bis tria sex sunt. Ab inde nō sunt p̄tes aliquote. quia
quatuor aliquotis sumptū faceret. viij. uel plus. q̄ omnes p̄tes ali-
quote sunt dec. vñ duo tria. s̄ vñ duo tria faciūt. vi. q̄ senari⁹ nu-
merus est p̄fectus fm diffinitionē sup̄iorē: que h̄z q̄ numerus p̄fe-
ctus resultat p̄cise ex oibus partib⁹ suis aliquotis simul aggregatis
vide in alio numero p̄fecto. in ḡnē enī decadicoꝝ alius et solus nu-
merus est p̄fect⁹. s. xxvij. tolle partes. s. dimidiā et c̄ca. ff. de vdo.
sig. nomē. q̄ vltra dimidiā nō cēt repire aliquotas. ut. s. dixi. xiiij.
est pars aliquota. q̄ bis sumptū facit. xxvij. xiiij. xi. x. ix. viij. nō
sunt p̄tes aliquote de. xxvij. q̄ aliquotis sup̄te nō inferūt p̄cise su-
um totū s̄ plus uel min⁹. nā. xiiij. bis sup̄tū facit. xxvi. ter sumptuz
facit. xxxix. et sic plus uel iij. et sic de singulis. vij. est p̄ aliquota
q̄ quat sup̄ta inferūt suū totū. vi. et. y. nō sunt p̄tes aliquote. iij. vō

est pars aliquota. qz septies sumptū infert suū totū. tria n̄ est pars aliquota s; duo & vnū bene sunt ptes aliquote. qz. xiiij. vicibus duo facit. xxviii. & xxviii. vicib; vnū facit. xxviii. ḡ restat qz oēs ptes aliquote de. xxviii. sunt. xiiij. vij. iij. duo & vnū. s; ex his aliquotis simul aggregatis resultat p̄cise totū. qz. xiiij. vij. iij. ij. & i. faciūt. xxviii. ḡ fm̄ diffinitōz supiorē. xxviii. ē nu merus p̄fect; & sic etiā de alijs p̄fectis. Cōputauit aut̄ de isto ut melius in telligeret dictuz de senario. Ex imp̄fectis dixi qz alij sunt diminuti. de quib; solet poni exemplū in octonario. tres enī sūt ptes aliquote de octo. f. iij. ij. & vnū faciūt. vii. & sic est ip̄fectus dimi nutus. vide in q̄ter nario cui; due sunt ptes aliquote. f. ij. & vnū qz bis. ij. iij. & quater vnū. iij. s; duo & vnū faciunt tria. ḡ est q̄ternari; numerus imp̄fectus diminutus. vi de in nouē cuius etiā due sunt ptes aliquote. f. tria. & vnū. sed tria et vnū faciunt quatuor. & sic est imp̄fectus diminut; In imp̄fecto abūdāti solet exemplū poni in duodenario cui; aliquote sunt. vi. iij. iij. ij. & vnū. s; iste aliquote simul aggregate reddūt plus q̄ totū. f. xvi. ḡ est imp̄fectus abundās. vide in. xx. cui; ptes aliquote sunt. x. v. iij. ij. & i. que simul aggregate reddūt plus q̄ totū. f. xxii. & sic ē numerus imp̄fectus abundās. hec late clare & cōputādo posui. ut bñ intelligat̄ hoc qd̄ nō est de materia in̄clarum.

A Nec sine. antipophora. r̄ider enī tacite questioi qua queri poss; quare n̄ mādabat istas decr. poni in antiq; op̄ilationē gre. sub suis ti. b̄ Predecessor. inno. iij. & greg. x. scripserūt enī hi in. p̄missis suis doctorib; & scholarib; ut decr. quas mittebāt sub suis ti. put̄ exprimebāt in ip̄is inf̄ri facerēt. vii quidā faciebāt ip̄as scribi in fine tituloz op̄ilationis gre. & isti seruabāt mandatū. quidā faciebāt de eis voluia. & isti nō seruabāt mandatū ip̄soz ut h̄ ps. 30. an. c̄ Promulgabāt. leges instituūt cū pmulgant. iij. di. s. leges. d̄ Infinitos. oēs. f. editos ante huius libri op̄ilationē. ē Laborib;. nō maxios labores eē in libris scribēdis. & est s̄ scholares q̄ semp̄ dū sūt i studio faciūt scribi libros dū laborare dērent ad studiū. laborib;. n. talib; & exp̄p̄ p̄cendū ē. de do. & cō. finē. io. ā. f̄ Cōiuncti. conclusio. ḡ Cōdaturitate. qd̄ fieri debet. ut. xxxv. q. ix. apostolice. & s̄. de rescript. ad audientiam. i. b̄ Bulla. alias nō creditur mandatū p̄ncipis. ut. xxvij. di. nobilif simus. vbi de hoc. & c. de man. p̄ncipi. l. vna. ī Decetero. cōstitutio ergo respicit futura. quid de pendentibus. dicam. f. de elec. licet canon. Quando incipiant ligare cōstitutōes huius sexti libri. dicam in fi. sexti libri super data. k̄ Scholis. hoc expone ut no. in proemio grego. l̄ Reservat. sicut decr. exijt qui seminat. reuata. f. de v̄. sig. Et cōstitutioes oēs edite sup̄ negocio hereticę p̄uitatis nō cōtrarie cōstitutōibus huius libri sexti ut. f. de heret. c. vl. in fi. Itē posset dici de reuocatozib; d̄ quib;. f. de p̄ben. c. pe. & anpe. & d̄ cō. p. c. vl. io. ā. m̄ Voluminis. f. cōpilationis greg. ix. & sic vides hodie per hunc finem qd̄ decr. de fi. instru. pastoralis. nō habz locū in decretalibus editis post cōpilationē gre. ix. & ante hunc librū. sed posset habere locū in decr. bonifacij editis post cōpilationē huius sexti libri & in omnibus per eū vel eius successores edendis. n̄ De summa tri. huius. vi. li. rubrice iudicō meo p̄tinuāde nō sūt rō. qz fm̄ hoc qd̄ occurrēbāt aliq; addēda mutāda detrahēda vel cor rigēda. sic addita mutata detracta vel coniecta fuerūt habito respec tu ad op̄ilationē antiq̄ā & ip̄si; rubricaz; hic ordine retento. si n̄ bil in titulo volebat addere vel mutā illo omisso trāsibat ad sequē tes. vii fm̄ rei veritatē decr. huius libri in cōpilationē antiq; debe bāt sub suis titulis collocari. s; omisso fuit ex cā. ut. s̄. in. p̄mio ver. nec sine causa. de istius tamen rubrice cōtinuatione & materia; dic ut no. ber. s̄. eo. ti.

In illo adiuncto numerū cōpreben dens perfectā in rebus agēdis for mā tribuat: & in morib; disciplinā Nec sine cā morez predecessorū nostror; qui cū constitutiones ali quas promulgabant: nouiter eas mādabat sub antiquaz; serie situa ri: omifimus in hac parte seruare. hec enī fecimus ne infinitos libros destrui: & alios nō sine maximis di spēdijs laborib; & expensis de no uo fieri oporteret. Cōiuncti t̄ n̄ uestre igif p̄r apostolica scripta mādamus: quatenus librū h̄mōi cū multa maturitate digestū: quez sub bulla nostra uobis transmitti mus: prompto suscipiētes affectu eo utamini decetero in iudicijs et scholis i nullas alias p̄ter illas que inferuntur: aut sp̄aliter resuā tur in eo decretales aut p̄stitutiones a quibuscūq; nostris predecessori bus ro. pon. post editionē dicti uo luminis promulgatas recepturi ulterius: aut pro decretalibus ha

Fideli. errore grecoz: qui dicebant spiritum sanctuz procedere a so lo patre. extirpato per canones. de conse. di. v. c. penult. & vlti. Ad hac quidam in errores alios inciderūt negantes spiritum sanctuz eternaliter processisse a patre & filio. alijs dicentibus qd̄ ab vtroq; procedebat. nō tanq̄ ex vno principio sed tanq̄ ex duobus principijs & dua bus inspirationibus. Grego rius. x. in generali cōcilio lugdun. Primo ponit cōfessio nem suam quam etiā dicit sancte romane ecclesie catho licor; patrum grecoz; docto rum & latinoz; obseruantiaz & doctrinā scilicet qd̄ spiritus sanctus eternaliter a patre & filio et tāq̄ ab vno principio & vnica spiratione procedit. demuz reprobando damnāt omnes qui p̄missa negare: vel contrarium asserere p̄sumpserint.

Grego. ix. in generali concilio lugdunē.

De summa trinitate & fide catho lica. Rubrica.

Fideli ac deuota p̄fessione fatemur: qd̄ sp̄s sanctus et eternaliter ex patre & filio n̄ tanquā ex duobus principijs: sed tanquā ex uno principio: nō duab; spirationibus: sed vnica spiratiōe procedit. Nec p̄fessa est hactenus predicauit & docuit hoc firmiter te net: & predicat: p̄fetur & docet sa crosancta ro. ec. mater omniū fide liū & magistra. hoc habet ortho doxor; patrū atq; doctoꝝ latinoꝝ pariter & grecoꝝ incōmutabi lis & uera sentētia Sed qz non nulli p̄pter irrefragabilis p̄missi se ueritatis ignorantiā in errores uarios sunt plap̄si. Nos h̄mōi er roribus uiam p̄cludere cupien tes hoc sacro approbante concilio dānamus & reprobamus omnes: qui negare p̄sumpserint eternali

Fideli. s̄. eo. firmiter. & s̄ de beret. dubius. & est simile L. de his qui ad eccle. cōsu. l. i. fideli. et dic fideli quo ad mentem. deuota quo ad exte riores actus. quasi di. humi li. ad hoc. j. de imu. ec. decet. p̄ Professione. i. cōfessioe. q̄ Eternaliter. Nam est pa ter generans: filius nascens spiritus sanctus procedens: pariter ab vtroq; absq; ini tio semper pariter ac sine fi ne. s̄. eo. firmiter. circa prin. de conse. di. iij. c. vltimo. L. de summa trin. in ep̄stola in ter claras. Sed opponitur: trinitas est vnuz inuenerorū

principiū. ut. s̄. e. firmiter. ergo nō est ibi eternitas. quia eternū vere sine p̄ncipio sine fine. Solu. est p̄ncipiū p̄ncipiās nō p̄ncipiātū: ut referat p̄ncipiū ad res creatas. nō ad ipsam diuinitatē.

Et filio. confundit̄ hic erroz grecoz dicentū sp̄m sanctū a solo patre p̄cedere. Aboueant̄ autē euangelica. io. xvi. ibi. Spiritus scūs qui a patre p̄cedit. Item in simbolo apud eos hec dictio simplicit̄ p̄tinetur. qui ex pa tre p̄cedit. nos addim; filioq; ad idē lex. L. de sum. tri. l. ij. vbi dicit̄ spiritū sanctū quē ex summo rerū parente speram; & c. Sed ad hoc & simili respon det qd̄ exp̄fessio patris nō excludit filiū. imo potius includit: cum ip̄soꝝ ope ra inseparabilia sunt. xxviii. q. i. sic enī. de cō. di. iij. c. vlti. vnde cū pater & fili; sint vna essentia substātia seu natura ut in p̄e. decr. firmiter. nō p̄t ab vno solo p̄cedere. nec sumus ex cōicari ut dicebāt greci: addēdo in simbolo filio q; qz illud potius est declarare qd̄ addere. Et adde qd̄ no. de con. di. v. c. pe. s; obijcit̄ ad hanc cōstitutionē qd̄ sit superflua ex eo qd̄ hoc idem dictuz fue rat. s̄. e. firmiter. ibi. sp̄s scūs pariter ab vtroq; & c. s; dic qd̄ hic exp̄fessio mo dū p̄fessionis aperit dicēs. qd̄ nō tanq̄ ex duob; & c. Preterea hic damnatur asserendo vel negando cōtrariū sentientes.

Docuit. Nota qd̄ in his que sunt de fide catholica & eius articulis necessa rio tenere debem; & sequi quod tenet & sequitur romana ecclesia. alias esse mus heretici. s̄. eo. ti. c. i. & ij. Sed in alijs non habemus necessario sequi et tenere quod sequitur. nisi sequatur & doceat. xi. di. nolite. vbi de hoc. xij. di. nouit. xxi. di. aliter. de con. di. iij. de trina. In vna enim fide nil officit sancte ecclesie consuetudo diuersa. ut ibi.

Firmiter. s̄. eo. firmiter. u Fidelity. de his que sunt foris nihil ad nos. xi. q. iij. inter vba. ij. q. i. multi de diuoz. gaudem; s; ab eis exp̄d̄at bonū habere testimoniu; ut ibi. & viij. q. i. licet ergo. s̄. de sa. vne. c. vno. s; ad exhibēdū. xi. q. iij. n̄ sunt. xij. q. i. nolo.

Orthodoxoz. i. catholicoꝝ. Patrum. xv. di. c. i.

Doctoꝝ. quoz est ordo p̄cipuus in ecclesia. s̄. de beret. cū ex iniuncto. s; cū igif. & per doctozes p̄dicatores & platos intelligas. xliij. di. c. i.

Latinoꝝ. ut angustini hieronymi ambrosij & gregozij. xx. dist. de libellis. xv. di. sancta. f. de reliqui. c. i.

Grecoꝝ. aliquoz ut ioannis chrisostimi cirilli athanasij didimi & ep̄hesti ni concilij patrum. greci enim contrariū dicunt ut. s̄. dixi. vel dic fm̄ Hui. qd̄ in hoc generali lugdun. concil. greci quod hic dicit̄ fuerunt publice p̄fessi & symbolū cū additione filioq; ibi publice cantauerunt de mādato impato ris & ecclesie grecoꝝ vtina corde credant. xxij. di. psalmista.

Opera. alias possit in melius cōmutari. xxxv. q. ix. apostolice. et. c. se.

Ignorantiam. que cunctozū erroruz est mater. ut. xxviii. di. ignorantia. nec in his excusat̄ ignorantia. nam ignorans ignorabit. ut. e. di. qui ea. ad idē xvi. q. i. si cupis. xxi. q. ii. in quibus. & c. seq.

P̄cludere. ut. lxxiiij. di. error. s̄. de spon. inter opera.

Dānamus. s̄. eo. dānamus. & dic dānamus & reprobamus. i. repro bando dānamus.